ResearchGate

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: https://www.researchgate.net/publication/330024888

3-6 Yaş Çocuklarının Cinsel Eğitiminin Gerekliliği İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi

Article *in* Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi · December 2018

DOI: 10.17152/gefad.377583

CITATIONS
11

READS
3,638

2 authors:

Seher İşler

1 PUBLICATION **11** CITATIONS

SEE PROFILE

Işık Ayşe Gürşimşek

Eastern Mediterranean University

24 PUBLICATIONS **189** CITATIONS

SEE PROFILE

All content following this page was uploaded by Işık Ayşe Gürşimşek on 28 March 2019.

The user has requested enhancement of the downloaded file.

GEFAD / GUJGEF 38(3): 845-867 (2018)

3-6 Yaş Çocuklarının Cinsel Eğitiminin Gerekliliği İle İlgili Ebeveyn Görüşlerinin İncelenmesi*

Parents' Opinions About The Necessity of Sexual Education for 3-6 Years Old Children

Seher İŞLER[1], Ayşe Işık GÜRŞİMŞEK[2]

[1]*Girne Amerikan Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Eğitimi Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D. seherisler@gau.edu.tr*
[2]*Doğu Akdeniz Üniversitesi/ Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D. ısık.gursimsek@emu.edu.tr*

Makalenin Geliş Tarihi: 11.01.2018 ***Yayına Kabul Tarihi: 27.11.2018***

ÖZ

3-6 yaş okulöncesi dönem çocuğu olan anne-babaların, çocukların cinsel eğitimine yönelik görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu çalışma 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın örneklemini KKTC'de çocukları okul öncesi eğitime devam eden 293 anne ve 107 baba oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen, soru formu ile toplanmıştır. Elde edilen bulgularda ise; ebeveynlerin çocukların doğru bilgilenmesi ve istismardan korunmaları için cinsel eğitimi gerekli gördükleri fakat çocuklarıyla cinsel konularda yeterince konuşma yapmadıkları, konuşma yapan ebeveynlerin genel olarak kendilerini huzursuz ve yetersiz hissettikleri belirlenmiştir.
Anahtar Sözcükler: *Cinsellik, Cinsel gelişim, Cinsel eğitim, Okul öncesi dönem.*

ABSTRACT

This study aims to determine the opinions of parents who have 3-6 years old children about the necessity of sexual education in early childhood years. The study was carried during 2016-2017 academic year. The sample of the study consists of 293 mothers and 107 fathers from Turkish Republic of Northern Cyprus (TRCN) with children that are students at state and private pre-school institutions. The data were collected by a questionnaire form developed by the researchers. The results of the study demonstrate that; the majority of the parent's evaluated sexual education as necessary for children to support development and protect themselves from sexual abuse although parents did not talk with their children about sexual issues, parents that had spoken felt uncomfortable and inadequate..
Keywords: *Sexuality, Sexual development, Sexual education, Pre-school period*

---

*__Alıntılama:__ İşler, S. ve Gürşimşek, A.I. (2018). 3-6 yaş çocuklarının cinsel eğitiminin gerekliliği ile ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *38* (3), 845-867. Çalışma ilk yazarın yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

GİRİŞ

Cinsellik, bireyin mutluluğunu, başarısını ve insanlarla olan ilişkilerini büyük oranda etkileyen önemli bir unsurdur. Bu nedenle cinsel eğitimin gerekliliği ve önemliliği yadsınamaz bir gerçektir (Taşçı, 2010). Cinsel eğitim, cinsel duyguları yönetme çocuklar ve yetişkinler arasında oluşan özel bir eğitimdir ve bu eğitim çocuğun cinsellik konusunda gereksinim duyduğu bilgileri doğru bir şekilde edinmesini sağlamaktadır. Söz konusu olan cinsel eğitim doğru yöntem ve doğru tutumlar sergilenerek verildiği takdirde çocuk için "farkındalık eğitimi" işlevi görmektedir (Güneş, 2016).

Çocuk, bilişsel gelişimi sırasında ebeveynleriyle özdeşim içine girer; bir diğer deyişle anne ve babasını, kendisine yakın olan yetişkinleri model alır. Çocuğun çevresinden edindiği özellikleri kişiliği ile bütünleştirmesi ve edindiği davranışları benimsemesine cinsel kimlik oluşumu denir. Çocuğunun yaşının ilerlemesiyle kazanmış olduğu cinsel kimliği, çevreden ve kültürden etkilenmeye başlar. Aynı zamanda cinsel kimliği etkileyen etmenlerin arasında, biyolojik etmenler ve toplumsal etmenler yer almaktadır. Cinsiyet sadece biyolojik olarak düşünülmemekte, toplumsal cinsiyetten de etkilenmektedir (CETAD, 2007; Bayramoğlu, 2015). Cinsel gelişimin benlikle ilişkisini açıklayan Sigmund Freud Psikoseksüel kuramında gelişimi beş dönemde incelemiş ve insanlarda libido olarak bilinen cinsel dürtünün varlığından söz etmiştir. Libidonun insan bedeninde belirli dönemlerde belirli bölgelerde kendisini gösterdiğini ve cinsel kimlik gelişiminde de etkisinin önemli olduğunu savunmuştur. Önemli bir diğer kaynak ise Erik Erikson'un Psikososyal kuramıdır. Erikson cinsel kimlik gelişiminin ve cinsel rol ediniminin sosyal çevreden etkilendiğini savunmuş, insan gelişimini 8 dönemde ele alarak incelemiştir. Cinsiyet rollerini edinmede sosyal çevrenin önemli olduğunu savunan Walters ve Bandura Sosyal Öğrenme kuramıyla gözlem ve model almanın önemi üzerinde durmuşlardır. Cinsel gelişimde diğer önemli isimler ise Zihinsel gelişim kuramının savunucuları olan Piaget ve Kohlberg'dir. Piaget ve Kohlberg bebeklikten yetişkinliğe bireylerin dünyayı algılama sürecinin nasıl işlediğini incelemişlerdir. Cinsel kimlik gelişiminin arkasındaki süreci bilmemiz ve anlayabilmemize yardımcı olan bu

kuramların etkileri yadsınamaz. Belirtilen bu kuramlar yoluyla gelişim konusunda doğru bilgilere sahip olmanın çocuğun eğitimi açısından eğitimcilere ve ebeveynlere çok büyük katkılar sağladığı kabul edilmektedir (Artan, Saranlı, Alkan Ersor, Okutan, Özkızıklı ve Özoran, 2015; Çiftioğlu, Polat ve Eren, 2016).

Çocukların cinsel eğitimi için tanımlanan belirli bir yaş bulunmamaktadır. Cinsel eğitim çocuğun dünyaya gelmesiyle birlikte başlayan ve ömür boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreçte çocuk ebeveynlerinden, kendisine bakan kişilerden, arkadaşlarından, medya ve toplumdan etkilenmektedir (SIECUS, 2016). Çocuklara verilen cinsel eğitim konusunda, eğitimi veren kişinin dikkatli ve bilinçli olması, çocuğun yaşı ve gelişim özelliklerini her aşamada göz önünde bulundurması gerekmektedir. Cinsellikle ilgili olarak farklı kaynaklardan edinilen bilgilenmeler bazen doğru olsa da, yanlış bilgileri de içerebilmektedir. Bu nedenle çocuklara ve ergenlere doğru bilgileri verme ve hatalı bilgilenmelerin önüne geçme görevi öncelikle anne babalara sonrada öğretmenlere düşmektedir (Eser, 2008). Ebeveynler tarafından doğru biçimde gerçekleştirilen cinsel eğitim yoluyla çocuklar, hatalı bilgilerden korunabilmenin yanı sıra, özel bölgelerini tanıyabilecek ve kendilerini koruma becerisi edinebileceklerdir (Bayrak, Başgül ve Gündüz, 2011).

Cinsel eğitime ilişkin uygulamalar ülkelere göre farklılık göstermektedir. Almanya ve Danimarka' da çocuğa cinsel eğitim vermeye yönelik kararlar bireylerin tercihlerine bırakılmakla birlikte, eğitimin içeriği ve düzeyi devlet tarafından planlanmaktadır. Avusturya' da cinsel eğitim konularının ilkokuldan başlanarak sınıf ortamlarında verildiği, Belçika' da da cinsel eğitim sorumluluğunun okullara yüklendiği bilinmektedir. İngiltere' de cinsel eğitime 11 yaşlarında başlanmaktayken, İrlanda' da 12 yaşlarında başladığı ve okullarda zorunlu ders olarak verildiğine yönelik bilgilere ulaşılmıştır. Fransa'nın ise cinsel eğitimin gerekliliği konusunda olumlu tutum sergilediği ve cinsel eğitimi 6 yaşlarından itibaren zorunlu olarak verdiği bilinmektedir. Türkiye' de cinsellik ve cinsel eğitim, okul öncesi eğitim programlarında yer almamakla birlikte ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde kazanım olarak verilmektedir. KKTC'de

durum ise Türkiye ile aynı seyretmekte, eğitim programlarında cinsel eğitimin yer almadığı bilinmektedir. Bu durumdan ötürü ise cinsel eğitim konusunda ebeveynlerin ve eğitimcilerin eksik kaldığı, okul öncesi dönemde sorumluluğun ebeveynler tarafından giderilmesi beklendiği görülmektedir (Artan ve Ark., 2015).

Ebeveynler çocuklarına sergiledikleri davranışlarla çocuklarının cinselliğe olan bakış açılarını geliştirmekte, ihtiyaçlarını gidermekte, vücut özellikleri tanımlarına yardımcı olmakta ve sağlıklı cinsel kimlik edinmelerine destek olmaktadırlar (Turhan, 2015; MEB, 2013; Eroğlu ve Gölbaşı, 2005). Erken yaşlarda cinsel eğitimin önemi ebeveynlerce bilinmesine karşın, genellikle çocuklarıyla cinsellik konusunda konuşmaktan kaçındıkları ve erteledikleri gözlemlenmektedir. Ebeveynlerin çocuklarına cinsel eğitim verme konusunda sessiz kalmalarının temel nedenlerinden biri; kendilerini cinsel eğitim konusunda yeterli bulmamaları ve çocuklarının aldıkları cevaplarla yetinmeyip daha fazla soru sormalarından endişe duymalarıdır (CİSEAD, 2014; Bayrak, Başgül ve Gündüz, 2011).

Alanyazın incelendiğinde ebeveynlerin cinsel eğitimin çocuklar için gerekli olduğu görüşüne sahip olduklarını belirten birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Bu çalışmalar incelendiğinde, cinsel eğitimin anne babalar tarafından verilmesi gerektiği yönünde ebeveyn görüşleri ile birlikte cinsel eğitimin öğretmenler tarafından verilmesi gerektiği yönünde ebeveyn görüşlerinin de olduğu görülmektedir (İldeş, 1990; Lersson ve Svedin, 2002; Eliküçük, 20011; Eliküçük ve Sönmez, 2011). Yine alanyazında ebeveynlerin çocuklarıyla cinsellik konularında konuşma yapmayı tercih etmedikleri, çocukların cinsellik hakkında sorduğu soruları duymamazlıktan gelerek üstünü kapattıkları yönünde bulgulara yer verilmiştir (Ersoy, 1996; Lersson ve Svedin, 2002; Tuğrul ve Artan 2001; Ceylan ve Çetin, 2015). Çocuklarıyla cinsel konularda konuşan ebeveynlerin ise konuşma esnasında kendilerini yetersiz, huzursuz, rahatsız ve heyecanlı olarak nitelendirdikleri belirtilmektedir (Lu, 1994; Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 1994; Tuğrul ve Artan, 2001; Eroğlu ve Gölbaşı, 2004; Eliküçük ve Sönmez, 2011). Çalışmalarda ebeveynlerin cinsel eğitime başlama yaşı olarak 5-6 ve 7-12 yaşlarının uygun olduğu, bir kısım ebeveynin ise bu yaşları okul öncesi ve lise dönemi olarak

belirttiklerine ilişkin bulgular vardır (Eliküçük, 2011; Eliküçük ve Sönmez 2011; Ceylan ve Çetin, 2015). Çalışmaların sonuçlarına bakıldığında ebeveynlerin cinsel eğitimin içeriğinde; sağlık ve temizlik kurallarının, cinsiyetler arası bedensel farklılıkların, hamilelik-doğum konusunun öğretilmesi gerektiğini düşündükleri görülmektedir (Lu, 1994). Bu bulguların ötesinde ebeveynlerin cinsel eğitim konusunda yetersiz ve yanlış bilgilere sahip oldukları, cinselliği cinsel ilişki ile karıştırdıkları yönünde sonuçlar da bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen görüşler, ebeveynlerin cinsel gelişim ve cinsel eğitim konusunda yeterli düzeyde bilgili olmadıkları yönündedir. Çocukların cinsel gelişimi ve eğitimi konusuna değinen ve ebeveynlerin bu konuda görüşlerini almayı amaçlayan bu çalışma KKTC'de yapılan ilk çalışmadır. Bu nedenle KKTC'de yaşayan ve okul öncesi dönem çocuğuna sahip ebeveynler, okul öncesi öğretmenleri, yöneticiler ve konuyu tekrar ele almak isteyen araştırmacılar açısından önemli bir çalışma niteliğinde olduğu düşünülmektedir. Belirtilen görüşler doğrultusunda bu araştırmanın temel amacı; 3-6 yaş arası çocukların cinsel eğitimi konusunda ebeveynlerin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda; cinsel eğitimin gerekliliği ve cinsel eğitime başlama yaşı, çocuklarıyla cinsellik hakkında konuşma yapma durumları, ele aldıkları konular, neler hissettikleri ve okul öncesi kurumlarında cinsel eğitimin içeriği konularındaki ebeveyn görüşleri saptanmaya çalışılacaktır. Bu amaçtan hareketle çalışma problemi "3-6 yaş dönemi çocuğu olan ebeveynlerin cinsel eğitime ilişkin görüşleri nelerdir?" olarak ifade edilmiştir. Bu temel problem doğrultusunda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmaktadır.

1) Ebeveynlerin cinsel eğitimin gerekliliği, kim/kimler tarafından verilmesi gerektiği ve cinsel eğitime başlama yaşına ilişkin görüşleri nelerdir?
2) Ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel konuları konuşma durumları, ele aldıkları konular ve konuşma yaparken hissettikleri duygular nelerdir?
3) Ebeveynlerin okul öncesi kurumlarında cinsel eğitimin verilmesi ve bu eğitimde ele alınacak konulara ilişkin görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışma ebeveynlerin cinsel eğitime yönelik görüşlerinin belirlenmeye çalışıldığı, tarama modeline dayalı betimsel (descriptive) bir araştırmadır. Betimsel (descriptive) araştırmalar, var olan durumların ve olayların olabildiğince dikkatli incelendiği ve tam olarak yansıtıldığı çalışmalardır (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2016-2017 eğitim ve öğretim yılında KKTC'nin Gazimağusa, Lefkoşa, Girne, Güzelyurt ve İskele ilçelerinde devlet kurumlarında ve özel kurumlarda okulöncesi eğitimine devam eden 3-6 yaş dönemi çocukların ebeveynleri oluşturmaktadır. Örneklemi belirlemede basit rastgele örnekleme tekniği kullanılmıştır. Ebeveynlerin sosyo-demografik bilgileri şu şekildedir;

Tablo 1: Çalışma Grubunun Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Katılımcı	n	%
Anne	293	73.3
Baba	107	26.8
Toplam	400	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırma 293'ü (% 73.3) anneler,107'si (%26.8) ise babalar olmak üzere toplamda 400 ebeveynin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

Tablo 2: Çalışma Grubunun Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Eğitim Durumu		İlkokul	Ortaokul	Lise	Ön Lisans/ Lisans	Y. Lisans/ Doktora	Diğer	Toplam
Anne	n	36	30	88	90	46	3	293
	%	12.3	10.2	30.0	30.7	15.7	1.0	100.0
Baba	n	8	8	35	39	16	1	107
	%	7.5	7.5	32.7	36.4	15.0	0.9	100.0
Toplam	n	44	38	123	129	62	4	400
	%	11.0	9.5	30.8	32.3	15.5	1.0	100.0

Tablo 2' de annelerin eğitim durumlarına bakıldığında 36 anne (%12.3) ilkokul mezunu, 30 anne (%12.2) ortaokul mezunu, 88 anne (%30.0) lise mezunu, 90 anne (%30.7) ön lisans/ lisans mezunu ve 46 anne (%15.7) ise yüksek lisans/doktora mezunudur. Babalar açısından bakıldığında ise 8 baba (%7.5) ilkokul mezunu, 8 baba (%7.5) ortaokul mezunu, 35 baba (%32.7) lise mezunu, 39 baba (%36.4) ön lisans/ lisans mezunu ve 16 baba (%15.5) ise yüksek lisans/doktora mezunudur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Çalışmadan elde edilen veriler için araştırmacılar tarafından geliştirilen veri toplama formu kullanılmıştır. Form iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcıların sosyo-demografik özelliklerini belirlemeye yönelik olarak hazırlanan "Kişisel Bilgi Formu" yer almaktadır. Formun ikinci bölümünde ebeveynlerin cinsel eğitim konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla 8 adet soru bulunmaktadır. İlk grup sorularda ebeveynlerin cinsel eğitimin gerekliliği, başlama yaşı, cinsel eğitimin kimler tarafından verilmesi gerektiği, cinsellik hakkında çocuklarıyla konuşma durumları, hangi konularda konuşma yaptıkları ve konuşma yaparken ne hissetiklerine ilişkin sorular yer almaktadır. İkinci grup sorular ebeveynlerin, okul öncesi kurumlarında cinsel eğitimin verilmesi, verilecek olursa hangi konuların ele alınması gerektiği konusundaki görüşlerini belirlemek amacıyla oluşturulmuş sorulardan oluşmaktadır. Veri toplama formu beş alan uzmanının görüşüne sunularak değerlendirilmiş ve uzman görüşleri doğrultusunda önerilen değişiklikler yapılmıştır. Düzenlemeler sonrasında pilot uygulama yapılarak katılımcıların açıklık ve anlaşılabilirlik konusunda görüşleri

alınmış, gerekli düzeltmeler yapılmış ve form tekrar uzman görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşünden olumlu dönüt alınmasıyla birlikte formun son hali oluşturulmuştur. Etik izinlerin alınmasında sonra katılımcılar çalışma ile ilgili bilgilendirilmiş ve gönüllü katılım ilkesi doğrultusunda kabul edenlerden geçerlik ve güvenirlik çalışması için veri toplanmıştır. Verilerin analizinde SPSS 18.00 paket programı kullanılmış olup, elde edilen veriler bu programca analiz edilerek betimsel istatistik yapılmıştır. Geçerlik ve güvenirlik çalışması sonucunda asıl uygulamaya geçilmiştir. Açık uçlu sorular ise araştırmacılar tarafından kategorilere ayrılmıştır. Devamında ise elde edilen kategoriler temalar halinde çalışmanın bulgu ve tartışma kısmında ele alınarak yorumlanmıştır.

BULGULAR

Çalışmanın bu bölümü ebeveynlerin bilgi formunda bulunan cinsel eğitime ilişkin sorulara verdikleri yanıtların sırasıyla incelenmesinden oluşmaktadır. Bu bölümde araştırma sorularına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilecektir. Sırasıyla ebeveynlere sorulan sorular ve onların vermiş oldukları yanıtlar şu şekildedir;

Tablo 3: Ebeveynlerin Cinsel Eğitimin Neden Gerekli Olduğuna İlişkin Görüşleri

Kategori	**Temalar**	**n**	**%**
DOĞRU BİLGİLENDİRME	Doğru Bilgi	45	59.4
	Cinsiyetler Arası Bedensel Farklılıklar	11	14.6
	Özel Bölgeler (Mahremiyet)	3	3.9
	Yetişkin Cinselliği	17	22.1
	Toplam	**76**	**100**
GELİŞİMİ DESTEKLEMEK	Psikolojik Gelişimi Desteklemek	1	3.3
	Kişilik Gelişimini Desteklemek	2	6.6
	Cinsel Kimlik Gelişimini Desteklemek	12	39.9
	Gelişimlerini Desteklemek	15	49.9
	Toplam	30	100
İSTİSMARDAN KORUMAK	İstismardan korumak	43	100
	Toplam	**43**	**100**
GEREKLİ DEĞİL	Erken yaş	18	51.2
	Suça eğilim	2	5.7
	Yeterlilik	5	14.6
	Gerekli değil	10	28.5
	Toplam	**35**	**100**

Araştırma aşamasında ebeveynlere *"Çocuklara cinsel eğitim neden gereklidir?"* şeklinde açık uçlu soru yöneltilmiştir. Ebeveynlerin cinsel eğitimin gerekliliğine ilişkin görüşleri içerik analizi yoluyla kategorileştirilmiştir. Temel olarak "Doğru Bilgilendirme", "İstismardan Koruma", "Gelişimi Destekleme" ve "Gerekli Değil" şeklinde dört kategori ve alt temalara ulaşılmıştır.

Doğru bilgilendirme kategorisi açımlandığında; ebeveynlerin cinsel eğitimin çocukların cinsellik, cinsiyetler arası bedensel farklılıklar, özel bölgeler (mahremiyet), cinsel meraklar ve yetişkin cinselliğine ilişkin bilgiler edinmeleri açısından önemli olduğunu vurguladıkları görülmüştür. Bu konuda ebeveynler "Merak ediyorlar, farklı yöntemler geliştirerek yanlış bilgi edinmesindense bilen birisinden öğrensinler"(K2), "bedensel farklılıklarının bilincinde olması ve hissettiklerinin normal olduğunu bilmesi için gerekli" (K8), ifadelerini kullanarak cinsel eğitimin çocuğun bilgilenmesi için gerekli olduğunu savunmuşlardır. Yine bir ebeveyn "kendi özelini ve mahremiyetini bilmesi için" (K33) şeklinde görüş belirtmiştir.

Ebeveynlerin bir kısmı ise, cinsel eğitimin çocukların kendilerini cinsel istismardan koruyabilmeleri için gerekli olduğunu belirtmişlerdir. Örneğin bir ebeveyn "Çocuklar eğer cinsel eğitim almazlarsa kendilerini nasıl koruyacakları konusunda zorluk çekerler"(K15) derken, başka bir ebeveyn ise "çocuklara karşı cinsel istismarın arttığı bu zamanda çocukların hiç değilse kendilerine yapılmak istenenin biraz bilincinde olup bunu aileleriyle erken zamanda paylaşmaları için çok gerekli"(K22) şeklinde görüş bildirmiştir.

Çocukların cinsel eğitiminin gelişimin desteklenmesi için gerekli olduğunu belirten ebeveynler, çocukların psikolojik gelişimlerinin, kişilik gelişimlerinin ve cinsel kimlik gelişimlerinin desteklenmesinin önemine vurgu yapmışlardır. Bir ebeveyn "Cinsel kimliğini anlayıp kendilerini kabul edebilmeleri için"(K17) derken, bir diğer ebeveyn ise "çocukların vücudundaki değişiklikleri anlaması için"(K98) ifadesini kullanmıştır.

Erken yaşta cinsel eğitimin gerekli olduğunu belirten ebeveynlerin yanı sıra, cinsel eğitimin gerekli olmadığını ifade eden ebeveynler de bulunmaktadır. Cinsel eğitimi

gerekli görmeyen ebeveynler, çocuklarının yaşlarının erken olduğu, erken yaşta cinsel eğitimin suça eğilim sağladığı ve çocukların eğitim almadan da yeterli olabilecekleri konusunda gerekçe belirtmişlerdir. Bu konuda ebeveynler "okul öncesi dönemin erken olduğunu, cinsel eğitim alan çocuğun suça eğilim göstereceğini düşünüyorum"(K58) , "Çocuklar anlamaz cinsellikten"(K63) , "Daha çok erken"(K105) , "5 yaşındaki çocuk için gereksiz"(K117), "hayır gerekli değildir, sorduğunuz sorular büyük yaş için"(K122) ve " Hayır televizyon ve internet her şeyi öğretiyor" (K136) ifadelerini kullanmışlardır.

Ebeveynlerin cinsel eğitime başlama yaşına yönelik görüşleri şu şekildedir;

Tablo 4: Ebeveynlerin Cinsel Eğitimin Başlama Yaşına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

		0-3 Yaş	4-6 Yaş	7-12 Yaş	13-18 Yaş	Diğer	Toplam
Anne	n	14	56	88	117	18	293
	%	4.8	19.1	30.0	39.9	6.1	100.0
Baba	n	5	28	40	31	3	107
	%	4.7	26.2	37.4	29.0	2.8	100.0
TOPLAM	n	19	84	128	148	21	400
	%	4.8	21.0	32.0	37.0	5.3	100.0

Tablo 4 incelendiğinde, ebeveynlerin %37.0'ı cinsel eğitime başlama yaşının 13-18 yaş olduğunu, ebeveynlerin %32.0'ı ise 7-12 yaş olması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine ebeveynlerin %4.8'i cinsel eğitimin 0-3 yaşlarında yani erken çocukluk döneminin başlarında verilmesi gerektiğine inandıkları görülmüştür. Cinsel eğitimin 4-6 yaş arasında verilmesi gerektiği görüşü babalarca daha farklı vurgulanırken (baba %26.2, anne %19.1), annelerin 13-18 yaş dönemini babalardan daha fazla belirttikleri (anne %39.9, baba %29.0) görülmüştür.

Tablo 5: Ebeveynlerin Cinsel Eğitimin Kimler Tarafından Verilmesi Gerektiğine İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

		Anne-Baba	Uzman Kişi	Öğretmen	Anne-Baba Öğretmen	Anne Baba Uzman Kişi	Hepsi	Toplam
Anne	n	95	121	16	21	15	25	293
	%	32.4	41.3	5,5	7.2	5.1	8.5	100.0
Baba	n	40	40	8	6	7	6	107
	%	37.4	37.4	7,5	5.5	6.5	5.6	100.0
TOPLAM	n	135	164	24	27	22	31	400
	%	33.8	40.3	6.0	6.8	5.5	7.8	100.0

Tablo 5 incelendiğinde cinsel eğitimin kimler tarafından verilmesi gerektiği konusunda ebeveynlerin büyük oranda iki farklı görüşe sahip oldukları görülmektedir. Cinsel eğitimin uzman kişiler tarafından verilmesi gerektiğine inanan ebeveynlerin (%40.3), cinsel eğitimin anne-baba tarafından verilmesi gerektiğine inanan ebeveynlerden (%33.3) daha fazla olduğu görülmektedir. Söz konusu eğitimin öğretmenler (%6.0), anne-baba, öğretmenler (%6.8) ve anne-baba, uzman kişi (%5.5) tarafından verilmesi gerektiğini düşünen ebeveynler daha az sayıdadır. Özellikle annelerin (%5.5) ve babaların (%7.5) her ikisinde de öğretmen görüşünün az vurgulandığı dikkat çekmektedir.

Tablo 6: Ebeveynlerin Çocuklarıyla Cinsellik ile İlgili Konularda Konuşma Durumları

	Evet		Hayır		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Anne	150	51.2	143	48.8	293	100.0
Baba	31	29.0	76	71.0	107	100.0
TOPLAM	181	45.3	219	54.8	400	100.0

Tablo 6'da ebeveynlerin çocuklarıyla cinsellik ile ilgili konularda konuşma yapma durumları yer almaktadır. Tablo incelendiğinde ebeveynlerin %45.3'ünün çocuklarıyla cinsellik ile ilgili konularda konuşma yaptıkları, ebeveynlerin %54.8'inin ise çocuklarıyla bu konu hakkında konuşma yapmadıkları yönünde görüş bildirdikleri

gözlemlenmiştir. Anneler %51.2 oranında konuşma yaptıklarını belirtirken, babalar için bu oranın %29.0 olduğu görülmüştür.

Tablo 7: Ebeveynlerin Çocuklarıyla Cinsellik ile İlgili Konuştukları Konuların Dağılımı

Konular		Konuştum n	%	Konuşmadım n	%	TOPLAM n	%
Cinsiyetler Arası Bedensel Farklılıklar	Anne	135	46.1	158	53.9	293	100.0
	Baba	29	27.1	78	72.9	107	100.0
	Toplam	164	41.0	236	59.0	400	100.0
Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar	Anne	20	6.8	273	93.2	293	100.0
	Baba	5	4.7	102	95.3	107	100.0
	Toplam	25	6.3	375	93.8	400	100.0
Hamilelik ve Doğum	Anne	67	22.9	226	77.1	293	100.0
	Baba	7	6.5	100	93.5	107	100.0
	Toplam	74	18.5	326	81.5	400	100.0
Üreme	Anne	20	6.8	273	93.2	293	100.0
	Baba	2	1.9	105	98.1	107	100.0
	Toplam	22	5.5	378	94.5	400	100.0
Mastürbasyon (Cinsel Organları ile Oynama)	Anne	20	6.8	273	93.2	293	100.0
	Baba	4	3.7	103	96.3	107	100.0
	Toplam	24	6.0	376	94.0	400	100.0
Cinsel İstismar	Anne	78	26.6	215	73.4	293	100.0
	Baba	16	15.0	91	85.0	107	100.0
	Toplam	94	23.5	306	76.5	400	100.0
Cinsel Merak ve Oyunlar (Doktorculuk Evcilik)	Anne	38	13.0	255	87.0	293	100.0
	Baba	5	4.7	102	95.3	107	100.0
	Toplam	43	10.8	357	89.3	400	100.0

Tablo 7 incelendiğinde, ebeveynlerin %46.0'ının (anneler %46.1, babalar %27.1) çocuklarıyla "cinsiyetler arası bedensel farklılıklar" konusunda konuşma yaptıkları, %23.5'inin (anneler %26.6, babalar %15.0) çocuklarıyla "cinsel istismar" konusunda konuşma yaptıkları, aynı zamanda ebeveynlerin %18.5'inin (anneler %22.9, babalar %6.5) "hamilelik ve doğum" konusunda konuşma yaptıkları vermiş oldukları yanıtlar

doğrultusunda belirlenmiştir. Çocuklarla en sık konuşulduğu bildirilen konuların tümü için konuşma oranlarının genel olarak düşük ve her birinde annelerin konuşma durumlarının babalardan yüksek olduğu görülmüştür. Ebeveynlerin sadece %10.8'inin (anneler %13.0, babalar %4.7) cinsel merak ve oyunlar (doktorculuk, evcilik) ve yine sadece %6.0'ının (anneler %6.8, babalar %3.7) mastürbasyon (cinsel organları ile oynama) konularında konuştuğunu belirtmesi ilginç bulunmuştur. Çocukların yaşlarına ve gelişim gereksinimlerine uygun bu tür konularda konuşma yapmış olma düzeylerinin cinsel yolla bulaşan hastalıklar (%6.3; anneler %6.8, babalar %4.7) ve üreme (%5.5; anneler %6.8, babalar %1.9) vb. konulara yakın olması ebeveynlerin çocuğun cinsel gelişimi ve gereksinimleri konularında yeterince bilgi sahibi olmadıkları şeklinde yorumlanmıştır.

Tablo 8: Ebeveynlerin Çocuklarıyla Cinsellik ile İlgili Konuşma Yaparken Hissettikleri

KATEGORİ NO	KATEGORİ	f	%
1	Yetersiz	12	7.0
2	Huzursuz	67	38.8
3	Rahat	53	30.5
4	Sorumluluk Sahibi	24	13.9
5	Henüz Konuşmadım	17	9.8
	Toplam	**173**	**100**

Araştırma aşamasında ebeveynlere "*Çocuğunuzun cinsel konularla ilgili sorularını cevaplarken kendinizi nasıl hissediyorsunuz*?" şeklinde açık uçlu soru yöneltilmiştir. Ebeveynlerin bu soruya ilişkin ifadeleri içerik analizi yoluyla kategorileştirilmiştir. Temel olarak "Huzursuzluk", Yetersiz" kategorilerinin yanı sıra "Rahat", "Sorumluluk Sahibi" ve "Henüz Konuşulmadı" şeklinde beş kategori ve alt temaya ulaşılmıştır.

Bir grup ebeveyn çocuklarıyla cinsel konularda konuşurken kendilerinde oldukça huzursuz ve yetersiz hissettiklerine yönelik vurgu yapmışlardır. Ebeveynler huzursuzluklarını belirtirlerken "tedirgin, çekingen, korkak, utangaç, endişeli, şaşkın, gergin, kararsız, çaresiz" gibi ifadeler kullanmışlardır. Örneğin ebeveynler "Çok tuhaf hissediyorum"(K2), "Tedirginim, doğru bilgiyi verip vermediğim konusunda endişe duyuyorum, çünkü bu hassas bir konu"(K8), "Bizler cinsel eğitim almadık. Kendimizi internet veya daha bilgili kişilerle konuşup geliştirdik, yani çocuğumuza vereceğimiz

cevap doğru olmalı, yanlış bir şey söylememek için tedirgin hissediyorum"(K16) şeklinde ifadeler kullanmışlardır. Çocuklarıyla cinsellik ile ilgili konularda konuşma yaparken kendilerini yetersiz bulan ebeveynlerin "Çocuğumu nasıl bilgilendireceğim konusunda bazen kendimi yetersiz buluyorum ve ne diyeceğimi bilemiyorum"(K57), "Yaşı küçük olduğu için ona nasıl cevap vereceğimi bilmiyorum"(K77), "Kaçamaklı cevaplar vermekten yetersiz olduğumu düşünüyorum"(K128) şeklinde ifadeler kullanmışlardır.

Ebeveynlerin bir kısmının ise cinsellik konularında çocuklarıyla konuşma yaparken sıkıntı yaşamadıklarını ve rahat olduklarını belirtmişlerdir. Bu durumdaki ebeveynler "Kolaylıkla cevap verebilecek derecede tanıyorum çocuğumu o yüzden rahat hissediyorum"(K42), "Kendimi olabildiğince rahat ve sıradan konular konuşuyor gibi hissediyorum, olabildiğince bilinçli cevaplar vermeye çalışıyorum"(K93) şeklinde ifadeler kullanmışlardır. Yine bir grup ebeveyn ise, çocuklarıyla cinsellik ile ilgili konularda konuşma yapma konusunda kendilerini sorumlu hissettiklerini belirtmişlerdir. Bu konuya yönelik bir ebeveyn "Kendi sorumluluğumu yerine getirmem gerektiğini hissettim"(K162) şeklinde ifade kullanmıştır.

Bir grup ebeveyn ise, çocuklarından cinsellik konularında sorular almadıklarından ve cinsel eğitimin gereksiz olduğunu düşündüklerinden dolayı çocuklarıyla konuşma yapmadıklarını belirtmişlerdir. Çocuklarıyla konuşma yapmadıklarını belirten ebeveynlerin "Henüz cinsellikle ilgili soruyla karşılaşmadım"(K55), "Çocuğum henüz 4 yaşında olduğundan böyle bir durumla henüz karşılaşmadık. Bu eğitimler için okul öncesinin çok erken olduğunu düşünüyorum"(K122) şeklinde ifadeler kullandıkları gözlemlenmiştir.

Tablo 9: Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Cinsel Eğitimin Gerekliliği Konusunda Ebeveynlerin Görüşleri

	Evet		Hayır		TOPLAM	
	n	%	n	%	n	%
Anne	177	60.4	116	39.6	293	100.0
Baba	45	52.1	62	57.9	107	100.0
Toplam	222	55.5	178	44.5	400	100.0

Tablo 9 incelendiğinde, okul öncesi eğitim kurumlarında cinsel eğitimin verilmesi taraftarı olan ebeveynlerin (%55.5) oranının, söz konusu eğitimin okul öncesi eğitim kurumlarında verilmesi taraftarı olmayan ebeveynlerin (%44.5) oranlarına göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir. Anneler (%60.4) babalara oranla (%52.1) daha yüksek düzeyde okulöncesi eğitim kurumlarında cinsel eğitim verilmesinden yana görüş bildirmişlerdir.

Tablo 10: Okulöncesi Eğitim Kurumlarında Cinsel Eğitim Verilmesi Durumunda Hangi Konuların Ele Alınması Gerektiğine Yönelik Ebeveyn Görüşleri

Konular		Verilmeli		Verilmemeli		TOPLAM	
		n	%	n	%	n	%
Cinsiyetler Arası Bedensel Farklılıklar	Anne	146	49.8	147	50.2	293	100.0
	Baba	42	39.3	65	60.7	107	100.0
	Toplam	188	47.0	212	53.0	400	100.0
Cinsel Yolla Bulaşan Hastalıklar	Anne	31	10.6	262	89.4	293	100.0
	Baba	13	12.1	94	87.9	107	100.0
	Toplam	44	11.0	356	89.0	400	100.0
Hamilelik ve Doğum	Anne	41	14.0	252	86.0	293	100.0
	Baba	7	6.5	100	93.5	107	100.0
	Toplam	48	12.0	352	88.0	400	100.0
Üreme	Anne	26	8.9	267	91.1	293	100.0
	Baba	8	7.5	99	92.5	107	100.0
	Toplam	34	8.5	366	91.5	400	100.0
Mastürbasyon (Cinsel Organları ile Oynama)	Anne	22	7.5	271	92.5	293	100.0
	Baba	4	3.7	103	96.3	107	100.0
	Toplam	26	6.5	374	93.5	400	100.0
Cinsel İstismar	Anne	111	37.9	182	62.1	293	100.0
	Baba	28	26.2	79	73.8	107	100.0
	Toplam	139	34.8	261	65.3	400	100.0
Cinsel Merak ve Oyunlar (Doktorculuk. Evcilik)	Anne	71	24.2	222	75.8	293	100.0
	Baba	16	15.0	91	85.0	107	100.0
	Toplam	87	21.8	313	78.3	400	100.0

Tablo 10 incelendiğinde, ebeveynlerin cinsellikle ilişkili birçok konunun okulöncesi eğitim programlarında yer almasına ilişkin görüşlerinin, çocukların gelişim özelliklerine paralel yönde olduğu belirlenmiştir. Buna yönelik olarak "cinsiyetler arası bedensel farklılıklar" konusunda ebeveynlerin %47.0'ı (anneler %49.8, babalar %39.3), "cinsel

istismar" konusunda ebeveynlerin %34.8'i (anneler %37.9, babalar %26.2) ve "cinsel merak ve oyunlar" konusunda ise ebeveynlerin %21.8'i (anneler %24.2, babalar %15.0) bu konuların okulöncesi eğitim programında yer alması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Ebeveynlerin %12.0'ı "hamilelik ve doğum" , %11.0'ı "cinsel yolla bulaşan hastalıklar", %8.5'i "üreme" ve %6.5'i "mastürbasyon" konularında okulöncesi eğitim programlarında cinsel eğitim düzenlenmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Yapılan bu çalışmada; 3-6 yaş arası çocukların cinsel eğitimine ilişkin ebeveyn görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışmanın önemli bulgularından biri; cinsel eğitimin çocuklar için neden gerekli olduğu yönünde ki ebeveyn görüşleridir. Ebeveynlerin birçoğu çocuklar için cinsel eğitimin çocukların doğru bilgi edinmeleri, cinsiyetler arası bedensel farklılıkları öğrenmeleri, özel bölgelerini (mahremiyet) tanımaları, cinsel meraklarına yönelik ve yetişkin cinselliği konularında doğru bilgiler edinmeleri için gerekli olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Aynı zamanda ebeveynler cinsel eğitimi, çocukların kendilerini cinsel istismardan koruyabilmeleri, gelişimlerinin desteklenmesi açısından önemli olduğunu vurgulamışlardır. Cinsel eğitimin gerekli olduğuna inanan ebeveynlerin yanı sıra, çocuklarının yaşlarının erken olduğu, erken yaşta cinsel eğitimin suç eğilimine yol açabileceği ve çocukların cinsel bilgilerinin yeterli olabileceğinden cinsel eğitimin gerekli olmadığını belirten ebeveynlerde bulunmaktadır.

Göçgeldi, Tüzün, Türker ve Şimşek (2007), Ceylan ve Çetin (2015) ve İldeş (1990) çalışmalarında ebeveynlerin cinsel eğitimi gerekli gördüklerine ilişkin bulguya ulaşmışlardır. Ceylan ve Çetin (2015) çalışmalarında, ebeveynlerin cinsel eğitimin çocukların cinsel farklılıkları algılama ve cinsel kimlik kazanmaları açısından gerekli olduğunu belirttikleri yönünde sonuca ulaşmışlardır.

Çalışma kapsamında ebeveynlerin, cinsel eğitimin kaç yaşında başlanması gerektiğine ilişkin görüşlerine başvurulmuştur. Ebeveynlerin cinsel eğitime başlama yaşı olarak 13-18 yaşları ve 7-12 yaşları olmak üzere iki farklı yaş grubu belirttikleri görülmüştür. Elde edilen bu bulgular ebeveynlerin, alanyazında bulunan; cinsel eğitimin doğumla başladığı ve yaşam boyu devam etmesi gerektiğini savunan birçok kaynağın aksi görüşünde olduğunu göstermektedir. Yine benzer çalışmaların bulguları incelendiğinde, Eliküçük'ün (2011) çalışmasında, ebeveynlerin çocukların cinsel eğitimine 7-12 yaşlarında başlanması gerektiği yönünde görüş belirttikleri görülmüştür. Ceylan ve Çetin'in (2015) çalışmasında ise ebeveynlerin çocukların cinsel eğitiminin 3-6 yaşlarında başlanması gerektiği yönünde görüş bildirdikleri belirtilmiştir. Eliküçük ve Sönmez (2011) ise yaptıkları çalışmada cinsel eğitimin 5-6 yaşlarında verilmesi gerektiği yönünde ebeveyn görüşlerine ulaşmışlardır. Bu çalışmanın bulguları arasında yer alan yaşlar da literatürdeki benzer çalışmaların sonuçları ile benzerlik göstermektir.

Cinsel eğitimin doğru zamanda ve doğru kişiler tarafından verilmesi gerekmektedir. Bu doğrultuda çalışmadan elde edilen bir diğer bulgu, cinsel eğitimin "uzman kişiler" ve "anne ve babalar" tarafından verilmesi gerektiği yönündeki ebeveyn görüşleridir. Ebeveynlerin büyük oranda iki görüş üstünde durdukları, fakat ağırlık olarak cinsel eğitimin uzman kişiler tarafından verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Literatürde çalışmanın bu bulgusunu kısmen destekleyen benzer bulgulara ulaşılmıştır. Lersson ve Svedin'in (2002) çalışmasında, ebeveynlerin çocuklara cinsel eğitimin anne babalar ve öğretmenler tarafından verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. İlgili çalışmalardan elde edilen diğer bulgular ise, cinsel eğitimin öncelikli olarak ebeveynler tarafından verilmesi gerektiği yönündedir (Eliküçük, 2011; Eliküçük ve Sönmez, 2011; Göçgeldi ve ark., 2007; Kakavoulis 1998).

Ebeveynlerin çoğunluğunun cinsel konularda çocuklarıyla konuşma yapmadıkları dikkat çekmektedir. Bu durum özellikle babalar söz konusu olduğunda daha da belirgindir. Çocuklarıyla cinsel konularda konuşma yaptığını belirten ebeveynlerin ise, cinsiyetler arası bedensel farklılıklar konusunu ön planda belirttikleri, hamilelik ve doğum, cinsel istismar konularının belirli ölçüde bunu izlediği gözlemlenmiştir.

Ebeveynlerin çocuğun yaşı ve gereksinimleri dikkate alındığında "üreme" ve "cinsel yolla bulaşan hastalıklar" konularında konuşma yapmamaları normal karşılanabilir. Ancak erken çocukluk döneminde cinsel gelişim açısından kritik önemi olan "mastürbasyon" ve "cinsel merak ve oyunlar" konularına da ebeveynlerce değinilmemiş olması dikkat çekicidir. Bu durumun ebeveynlerin çoğunun cinsel kimlik gelişimi konusunda yeterince bilgi sahibi olmaması ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Konuyla ilgili benzer çalışmaların bulguları incelendiğinde, ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel konularda konuşma yapmadıklarını, cinselliği tabu olarak gördüklerinden dolayı cinsel eğitim vermekten kaçındıkları belirlenmiştir. Diğer çalışmalarda, cinsel konularda çocuklarıyla konuşan ebeveynlerin öncelik olarak cinsiyetler arası bedensel farklılıklar, özel bölgelerin temizliği, hamilelik ve doğum, cinsel istismar, cinsel merak ve oyunlar, aile bireylerinin görev ve sorumlulukları gibi konularda konuşma yaptıkları görülmektedir (İldeş, 1990; Ersoy, 1996; Tuğrul ve Artan, 2001; Lersson ve Svedin, 2002; Göçgeldi ve ark., 2007; Eliküçük, 2011; Eliküçük ve Sönmez, 2011; Ceylan ve Çetin, 2015).

Ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel konularda konuşma yaparken ne hissettikleri sorusuna yönelik sonuçlar, alanyazındaki benzer çalışmaları destekler niteliktedir. Eliküçük ve Sönmez (2011) tarafından yapılan çalışmada, ebeveynlerin çocuklarının soruları karşısında kendilerini rahat hissettikleri fakat cinsel eğitim konusunda yetersiz olduklarından dolayı önyargılı davrandıklarına ilişkin görüş bildirdikleri görülmüştür. Eroğlu ve Gölbaşı (2004) ve Lu (1994) ise cinsel eğitim konusunda ebeveynlerin kendilerini yetersiz hissettiklerini belirtmişlerdir. Diğer çalışmalarda, ebeveynlerin çocuklarıyla cinsel konularda konuşma yaparken kendilerini heyecanlı ve tedirgin hissettiklerini ve hatta çocuklarından gelen soruları duymamazlıktan geldiklerine ilişkin sonuçlara ulaşılmıştır (Tuğrul ve Artan, 2001; Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 1994).

Çalışmanın bir diğer bulgusu, ebeveynlerin okulöncesi eğitim kurumlarında cinsel eğitim verilmesine yönelik görüşlerinin belirlenmesidir. Bu açıdan incelendiğinde ebeveynlerin ancak yarısının buna olumlu yaklaştığı ve annelerin okulöncesi eğitim kurumlarında cinsel eğitim verilmesi yönünde bir görüşe daha yüksek oranda destek

verdikleri görülmektedir. Bu eğitimde yer verilmesi gereken konular içinde ise sırasıyla "cinsiyetler arası bedensel farklılıklar" ve "cinsel merak ve oyunlar" ön plana çıkmaktadır.

Alanyazın incelendiğinde benzer bir çalışma yapan Lu (1994), ebeveynlerin cinsel eğitimin evle birlikte okulda da verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirdiklerini belirtmiştir. Literatürde bu konuya ilişkin farklı bir çalışmaya ulaşılamamış olması, elde edilen bu bulguya yorumdan çok öneri yapılabileceğini göstermektedir. Okulöncesi dönemde gelişim açısından kritik önem taşıyan cinsel gelişim ve cinsel eğitim hem ebeveynlerin hem de okulöncesi öğretmenlerinin ortak sorumluluğu olduğu dikkate alındığında, ebeveynlerin çoğunluğunun cinsel eğitim konusunda okuldan beklentilerinin ne olduğunun anlaşılması büyük önem taşımaktadır.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda ebeveynlerin çocukların cinsel gelişimi ve cinsel eğitimi konusunda eğitime ihtiyaç duydukları görülmektedir. Bu konudaki eksikliğin aile eğitim programlarına öncülük etmesi önemli görülmektedir. Okul öncesi eğitim programlarının içeriğinde cinsel eğitim konularının dâhil edilmesi gerekli görülmektedir. Söz konusu eğitim kapsamında ailelerin ve öğretmenlerin bilgi almaları ve işbirliği içinde olmaları çocukların sağlıklı gelişim göstermeleri açısından önemli olduğu dikkate alınmalıdır. Cinsel gelişim ve cinsel eğitim konusunun araştırmacılara öncülük etmesinin önemli bir gereksinimi ortadan kaldırabileceği düşünülmektedir.

Bu çalışma KKTC'de ele alınan ilk çalışmadır ve çocukların cinsel gelişim ve cinsel eğitimi konusunda KKTC'de daha detaylı çalışmalara yer verilecek olması, hem ebeveynlerin bilinçlenmeleri, hem okul öncesi eğitim programlarının geliştirilmesi hem de çocukların gelişiminin daha yerinde olması hususunda önemli olarak görülmektedir.

KAYNAKLAR

Aral, N. , Akyol, K. ve Işık, N. (2002). Anne babaların cinsel eğitim konusundaki düşüncelerinin incelenmesi. *Mesleki Eğitim Dergisi, (638), 1-16*.

Artan, i., Saranlı, A, G., Alkan Ersoy, Ö., Okutan, N. Ş., Özkızıklı S. ve Artan Özoran, B. (2015). H*er yönüyle okul öncesi eğitim; cinsel gelişim ve eğitim*. Hedef: Ankara.

Bayrak, G., Başgül, Ş. N., ve Gündüz, T. (2011). *Ailede cinsel eğitim*. İstanbul: Timaş.

Bayramoğlu, L. (2015). *Okulöncesi Dönem Çocuklarının Cinsiyet Rollerine İlişkin Algılarının İncelenmesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Öğretim ve Araştırma Enstitüsü, Gazimağusa/ KKTC .

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F., (2014). B*ilimsel araştırmanın temelleri* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

Ceylan, Ç. ve Çetin, A. (2015). Okulöncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların cinsel eğitimine ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *H. Ü. Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2*(3), 41-59.

Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği (2007). *Bilgilendirme dosyası- 7: Gençlik ve cinsellik*. http://www.cetad.org.tr/CetadData/Book/32/269201116835-bilgilendirme_dosyasi_7.pdf adresinden erişilmiştir.

Cinsel Sağlık, Evlilik ve Aile Danışmanlığı Derneği (2014). *Cinsel eğitim*. http://www.cisead.org/cinsel-saglik/cinsel-egitim.html adresinden erişilmiştir.

Çiftçioğlu, H., Polat, A., ve Eren, E. (2016). Personality development. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 10-29.

Eliküçük, A. (2011). *Anne-Babalara Uygulanacak Cinsel Gelişim Eğitiminin 6 Yaş Çocukları Bulunan Ebeveynlerin Bilgi Düzeylerine Etkisinin İncelenmesi*. (Yayınlanmamış Yüksel Lisans Tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, İzmir.

Eliküçük, A. Sönmez, S. (2011). 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Aile ve Toplum: Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*,7(25), 45-62.

Eroğlu, K. ve Gölbaşı, Z. (2005). Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: ne yapıyorlar, ne yaşıyorlar*?*. *Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi, 8*(2), 12-21.

Ersoy, Ö. (1999). 6 yaş grubunda kız ve erkek çocuğu olan anne babaların cinsel eğitim hakkındaki görüş ve tutumları. *Mesleki Eğitim Dergisi,* 1(1), 19- 29.

Eser, M. (2008). *Anne Babaların Cinsel Kimlik Gelişimiyle İlgili Tutumlarının Çocuğun Cinsel Kimlik Gelişimine Etkisi.* (Yayınlanmamış Yüksel Lisans Tezi), Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Göçgeldi, E. , Tüzün, H. , Türker, T. ve Şimsek, I. (2007). Okul öncesi dönem çocuğu olan anne ve babaların çocuklara cinsel eğitim konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi (STED), 16(*9*).*

Gökdeniz, Ş. (2008). *İlköğretimde Cinsel Bilgiler Eğitimi Konusunda Öğretmen ve Veli Görüşleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Bursa.

İldeş, N. (1990). *Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Anne ve Babalarının Cinsellik ve Cinsel Eğitim Konusundaki İnanış ve Uygulamaları ile Çocukların Cinselliğe İlişkin Meraklarına Karşı Genel Tutum, Davranış ve Tepkilerinin İncelenmesi.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kakavoulis, A. (1998). Early childhood sexual development and sex education: a survey of attitudes of nursery school teacher. *European Early Childhood Education Research Journal, 6*(2), 55-70.

Kakavoulis, A. (2001). Family and sex education: a survey of parental attitudes. *Sex Education, 1*(2), 163-174.

Larsson, I. and Svedin, C.G. (2002). Teachers' and parents' reports on 3- to 6-year-old children's sexual behavior-a comparison. *Child Abuse & Neglect,* 26(39), 247–266.

Lu, W. (1994). Parental Attitudes Toward Sex Education For Young Children İn Taiwan. *U.S. Department Of Educatıon Office of Educational Research and Improvement*, ED; 374-386

Mertkan, Ş. (2015). *Karma araştırma tasarımı*. Ankara: Pegem.

T. C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2013). *Çocuk gelişimi ve eğitimi: cinsel gelişim*. http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Cinsel%20Geli%C5%9Fim.pdf sayfasından erişilmiştir.

Taşçı, A. İ. (2010). *Cinsel eğitim.* İstanbul: İz

Tuğrul, B. ve Artan, İ. (2001). Çocukların cinsel eğitimi ile ilgili anne görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (20), 141-149.

Turhan, O. N. (2015). *Ergenlerin Cinsel Eğitimine Yönelik Tutumlarına İlişkin Bir Ölçek Geliştirme Çalışması.* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Tuzcuoğlu, N. ve Tuzcuoğlu,S. (1996). Çocuğun cinsel gelişiminde ailelerin karşılaştıkları güçlükler. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi.* 8:251-262

Yeşilay, T. ve Akbaba Altun, S. (2009). Okulöncesi öğretmenlerinin sınıftaki öğrencilerinin mastürbasyon davranışıyla baş etme stratejileri. *İlköğretim Online, 8*(2), 593-604, 2009. http://ilkogretim-online.org.tr sayfasından erişilmiştir.

SUMMARY

This study aims to determine the opinions of parents of 3-6 years old pre-school children about their children's sexual education and this is the first study to be done on sexual education and sexual development of children in North Cyprus. The study was carried out during the 2016-2017 academic year. The sample of the study consists of 293 mothers and 107 fathers who live in different districts of the TRCN and their children that are students at state and private pre-school institutions affiliated by the Ministry of National Education. The survey data were collected by a questionnaire developed by the researchers, consisting of multiple choice and open ended questions. The results of the study demonstrate that; the, majority of parents have stated that the age for starting sexual education should predominantly be 7-12 (n=128) and 13-18 (n=148), that sexual education should be given by specialists and/ or parents (n=135). In general, parents (n=222) have expressed their opinion that sexual education can also be provided in pre-school education institutions. The majority of the parents evaluated sexual education as necessary for children to acquire correct information to protect themselves from sexual abuse, and to support their development. Finally, it is important to note that parents did not talk with their children about sexual issues adequately, parents that had spoken generally felt uncomfortable and inadequate, and a small percent feel comfortable for actualizing their responsibilities. Parents who stated that they talked with their children about sexual issues indicated mostly about the topics such as the following; gender differences, sexual abuse, pregnancy and birth. Topics as masturbation and sexual games were less shared with their children by the parents. As a summary; parents have positive attitudes about sexual education during childhood but their beliefs about the content and timing of sexual education is seen to be insufficient. The main reason of this result could be the parent's lack of knowledge about the developmental needs of their children. Most of the parents think that appropriate years for sexual education is between the ages of 7-12 and 13-18, which is far away from early childhood years. Similar to this result; families who should be the main individuals of their children's sexual education are willing to transfer this responsibility to experts. The result from the study also shows that parents need more information about sexual development and how they should carry out sexual education with their children. For effective family education programs to be designed so that children will get proper information family-school cooperation is a necessity. This study is the first study in North Cyprus about sexual education of pre-school children and it is believed that more research about the topic will help parents and educators to gain awareness on the subject and design better parent education programs.

View publication stats